

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за изменение на регламенти (ЕО) № 768/2005, (ЕО) № 1967/2006, (ЕО) № 1005/2008 на Съвета и Регламент (ЕС) 2016/1139 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на контрола на рибарството“

[COM(2018) 368 final — 2018/0193 (COD)]

(2019/C 110/22)

Докладчик: **Emilio FATOVIC**

Консултация	Европейски парламент, 10.9.2018 г. Съвет на Европейския съюз, 5.7.2018 г.
Правно основание	Член 2 и член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Решение на пленарната асамблея	19.6.2018 г. и 18.9.2018 г.
Компетентна секция	„Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“
Приемане от секцията	27.11.2018 г.
Приемане на пленарна сесия	12.12.2018 г.
Пленарна сесия №	539
Резултат от гласуването	219/1/2
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) споделя в голяма степен законодателното предложение на Комисията относно контрола на рибарството. Въпреки това някои проблеми, които вече бяха представени от заинтересованите страни в сектора, не са намерили адекватно отражение или ясно решение.

1.2. ЕИСК отново изтъква принципа, че понятието „устойчивост“ трябва да се дефинира от икономическа, социална и екологична гледна точка. В този контекст следва да се отбележи, че предложението на Комисията не се основава на ясна оценка на икономическото и социалното въздействие, която, напротив, би била подходяща в контекста на дълбока криза в сектора в няколко европейски държави, със силно въздействие върху заетостта и икономиката на крайбрежните общности.

1.3. В предложението на Комисията не се вземат предвид две големи и опасни явления като излизането на Обединеното кралство от ЕС и изменението на климата. И двете се очаква да променят, по различен начин, методите на риболов и местата за риболов и поради това са необходими подходящ задълбочен анализ и адекватни мерки, за да се избегнат дисбаланси в сектора на рибарството.

1.4. Системата от проверки и санкции, основана на т. нар. „точкова система за издаване на лиценз“, трябва да бъде прилагана по еднакъв и хомогенен начин в целия ЕС, за да се гарантира както лоялната конкуренция между страните, така и качеството и проследимостта на рибните продукти в интерес и за здравето на всички европейски граждани. В същото време санкциите трябва да се основават на критерии за управление на риска и трябва да бъдат наистина пропорционални и възпиращи.

1.5. ЕИСК счита, че цифровизацията със сигурност е важен инструмент за гарантиране на ефективен и ефикасен контрол. Комитетът обаче отбелязва, че в сравнение с предходното законодателство, задълженията за рибарите не са намалели в значителна степен (особено за дребномащабния риболов), нито са опростени достатъчно, както беше обявено от Комисията. Препоръчва се да се извърши допълнително проучване на реалната приложимост на зададените стандарти, по-специално за плавателни съдове с дължина под 10 метра.

1.6. ЕИСК се противопоставя на задължението за инсталиране на вътрешна система за видеонаблюдение (CCTV) на корабите, тъй като противоречи на основните разпоредби на трудовото право, правото в областта на неприкосновеност на личния живот и търговската тайна. Ето защо ЕИСК предлага държавите членки да извършат оценки на риска за някои сегменти на флота, които се характеризират с високо общо равнище на тежки нарушения и, в зависимост от тяхната история

на предишни случаи на неспазване, контролните органи да изискват от подобни съдове да бъдат оборудвани с вътрешни системи за видеонаблюдение. За проверка на спазването на задължението за разтоварване ЕИСК предлага да се засили използването на наблюдатели на борда и препоръчва създаването на доброволен механизъм за въвеждане на вътрешна система за видеонаблюдение, като се предвидят стимули за онези корабособственици, които решат да ги приложат. Същевременно се препоръчва въвеждането на временно задължение за инсталиране на CCTV за корабите, които са извършили множество тежки нарушения.

1.7. Новият ЕФМДР за периода 2021—2027 г. ще играе ключова роля за създаването на условия за адаптиране на европейските кораби към новите регулаторни разпоредби. От съществено значение е средствата да бъдат лесно достъпни на национално равнище за всички, които поискат това. В частност Комитетът е против въвеждането на правила с обратна сила, които, в случай на едно-единствено тежко нарушение, задължават корабособственикът да върне евентуални финансови средства, получени преди това и докладвани правилно.

1.8. ЕИСК припомня, че най-много случаи на измами и неспазване на основните трудови и екологични норми се наблюдават в трети държави. Въпреки това рибата, уловена чрез тези незаконни практики, все още достига сравнително лесно до трапезата на европейските граждани. Важно е новите системи за проследимост да отстранят и тези проблеми, като се наблюдава цялата верига на доставки. Освен това следва да се отбележи, че и понастоящем на някои европейски кораби все още се регистрират случаи на трудова експлоатация. Ето защо се препоръчва контролните органи да обърнат специално внимание на това явление и да бъдат определени сурови наказания за окончателно му премахване.

1.9. ЕИСК отбелязва, че успешните модели, предлагани от многогодишните планове за едновидовия риболов, трудно могат да бъдат приспособени към смесения риболов, което има сериозни последици за околната среда и икономиката. По тази причина Комитетът препоръчва създаването на по-задълбочено обмислена система за събиране на данни относно запасите, с цел да се разработят специални стратегии за по-добра защита на биологичното разнообразие, без да се вреди прекалено на сектора на рибарството.

1.10. ЕИСК счита, че системата от стимули за рибарите да предават мрежите на брега би трябвало да бъде разширена, така че да обхваща всички отпадъци, събрани в морето по време на риболовните дейности. Тази инициатива би била от решаващо значение за почистването на моретата, тъй като днес рибарите са тези, които трябва да плащат, за да почистят морето от замърсяване, което не са причинили. ЕИСК счита, че рибарите биха могли да предоставят значителна добавена стойност чрез подходящо обучение, като спомагат, от една страна, за почистването на морето и от друга, за създаването на полезен механизъм за икономическа интеграция в рамките на извършената дейност.

2. Въведение

2.1. Успехът на Общата политика в областта на рибарството (ОПОР) зависи главно от въвеждането на ефективна система за контрол и прилагане. Такива мерки са предвидени в четири различни правни акта: 1) Регламента относно контрола на рибарството; 2) Регламента за създаване на Европейска агенция за контрол на рибарството (ЕАКР); 3) Регламента за създаване на система за борба с незаконния, недеклариран и нерегулиран риболов (Регламента за ННН риболов); и 4) Регламента относно устойчивото управление на външните риболовни флотове (УУВФ).

2.2. С изключение на преработения наскоро Регламент относно УУВФ настоящата система за контрол на рибарството е разработена преди реформирането на ОПОР и затова не е изцяло съгласувана с нея. Освен това посочените мерки са от преди повече от 10 години и не отчитат настоящите и бъдещите нужди по отношение на данните за рибарството и контрола на флотите, нито са приспособени към новите техники и практики за риболов, както и към новите технологии за контрол и системи за обмен на данни. И на последно място, те не отчитат някои важни наскоро подети от ЕС инициативи, като например стратегията за пластмасите, стратегията за цифров единен пазар и управлението на океаните.

2.3. Следователно, въпреки че настоящият режим за контрол на рибарството подобри предходната ситуация, някои недостатъци бяха потвърдени в оценката по REFIT, извършена от Комисията, в специален доклад на Европейската сметна палата и в резолюция на Европейския парламент. Заинтересованите страни потвърдиха ограниченията на действащата система. От това заключение произтече необходимостта от цялостно преразглеждане на настоящата законодателна рамка.

3. Обобщение на предложението на Комисията

3.1. Предложението на Комисията се изразява в промяна на 5 регламента и има за цел: 1) отстраняване на различията спрямо ОПОР и други политики на ЕС; 2) опростяване на законодателната рамка и намаляване на ненужната административна тежест; 3) подобряване на достъпа, надеждността и пълнотата на данните и информацията за рибарството, и по-специално данни за улова, както и създаване на възможности за обмен и споделяне на информация; и 4) премахване на пречките, затрудняващи развитието на културата на спазване на правилата и равноправното третиране на операторите в рамките на държавите членки и между тях.

3.2. *Изменение на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета⁽¹⁾ за създаване на система за контрол на Съюза за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството*

3.2.1. Проверки и контрол Предоставени са разяснения относно процедурата за проверка, задълженията на инспекторите, капитаните и операторите. Докладите от инспекциите ще бъдат цифровизирани, което ще улесни използването и обмяна на данни между съответните органи и държавите членки.

3.2.2. Санкции Въвежда се списък с общи критерии за установяване на видовете тежки нарушения. Установяват се задължителни административни санкции и минимални размери на глобите за тежки нарушения с цел системата за санкции да стане по-възпираща и ефективна във всички държави членки и да се гарантират равни условия. Освен това точковата система за лицензирани плавателни съдове се засилва и изяснява.

3.2.3. Данни за всички риболовни кораби на ЕС, включително тези с обща дължина под 12 метра, се въвеждат задължителни цифровизирани системи за локализация и докладване на улова. За дребномащабния риболов се предвижда опростена система чрез мобилен телефон. Любителският риболов също ще подлежи на по-строг контрол. Целта е чрез цифровите инструменти да се гарантира пълното проследяване на веригата за доставки (включително продуктите, внасяни от трети държави) и систематично да се следи дейността на плавателните съдове, включително чрез вътрешна система за видеонаблюдение (CCTV), за да се извършва контрол във връзка със задължението за разтоварване.

3.2.4. Съгласуваност с други политики на ЕС Сигнализирането за изгубени риболовни уреди се опростява чрез по-точно попълване на (електронния) риболовен дневник. Обхватът на задължението на борда да се носи необходимото оборудване за намиране на загубени уреди се разширява до кораби с дължина под 12 м. Установяват се условия за маркирането и контрола на риболовните уреди при любителския риболов.

3.3. *Изменение на Регламент (ЕО) № 768/2005 на Съвета⁽²⁾ за създаване на Агенция на Общността за контрол на рибарството*

3.3.1. Предложението разширява географския обхват на правомощията на европейската агенция за извършване на инспекции, който вече не се ограничава до международните води. Въвеждат се изменения, които улесняват управлението и обмяна на данни, а така също и правила, улесняващи процесите на финансиране на агенцията.

3.3.2. През юли 2018 г. Европейската комисия включи тези мерки в предложението COM (2018) 499, насочено към кодифициране на Регламент (ЕО) № 768/2005 относно Европейската агенция за контрол на рибарството, за да замени и включи различните регламенти, като ги вмъкне в новия текст. Това предложение вече е подкрепено от ЕИСК чрез специално становище⁽³⁾.

3.4. *Изменение на Регламент (ЕО) № 1005/2008 на Съвета⁽⁴⁾ за създаване на система на Общността за предотвратяване, възпиране и претраждане на незаконния, недеklarиран и нерегулиран риболов*

3.4.1. Промените в схемата на ЕС за сертифициране на улова предвиждат създаването на база данни за управление на сертификатите за улов (CATCH), която ще даде възможност за основани на риска проверки, ще намали риска от внос, свързан с измами, и ще облекчи административната тежест за държавите членки. Оперативните функции на схемата CATCH ще бъдат разработени на различни етапи. На Комисията се предоставят изпълнителни и делегирани правомощия във връзка с функционирането и по-нататъшното разработване на схемата CATCH. Инспекциите и санкциите се привеждат в съответствие с новия нормативен контекст.

4. Общи бележки

4.1. Законодателната инициатива на Комисията, в съответствие с позициите, изразени от държавите членки, регионалните и местните власти и заинтересованите страни, като цяло се одобрява. Тя ще има за цел да изясни регулаторната рамка относно контрола, като я опрости, модернизира и я приведе в съответствие с развитието на политиката и нормативната уредба, като гарантира правна сигурност и я превърне в ефективно приложима в целия Европейски съюз.

⁽¹⁾ ОВ L 343, 22.12.2009 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 128, 21.5.2005 г., стр. 1.

⁽³⁾ Становище на ЕИСК (NAT/756) „Европейска агенция за контрол на рибарството“ (ОВ C 62, 15.2.2019 г., стр. 310).

⁽⁴⁾ ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 1

4.2. От задълбочения анализ на предложението личи, че въпреки обширния консултативен процес, заявен от Комисията, някои проблеми, засегнати от заинтересованите страни в сектора на рибарството (напр. задължение за разтоварване на улова, прекомерна бюрокрация, пропорционалност на системата за санкциониране), не са намерили адекватно отражение и/или ясно решение в новото законодателно предложение ⁽⁵⁾.

4.3. ЕИСК отново изтъква принципа, че понятието „устойчивост“ трябва да се дефинира от икономическа, социална и екологична гледна точка. В това отношение устойчивото рибарство остава основната цел, но би трябвало да се създадат условия риболовният сектор да постигне тази цел. Поради тази причина мерките за опазване на околната среда не могат да бъдат отделени от необходимостта от подобряване на други ключови аспекти като условията на труд и безопасност, приемствеността между поколенията, рентабилността на предприятията, обучението на професионалния персонал, жизнеспособността на крайбрежните общности.

4.4. Изтъква се, че в предложенията за регламент на Комисията не се вземат предвид две сериозни и значителни явления като излизането на Обединеното кралство от ЕС и изменението на климата. В действителност първият налага извършването на цялостно преразглеждане на механизма за относителна стабилност, както и намаляване на възможностите за риболов в днешните европейски води. От друга страна изменението на климата причинява чувствителни промени в поведението и местообитанията на рибите, при които се наблюдават все по-чести важни миграционни движения.

4.5. ЕИСК отбелязва, че предложението на Комисията не се основава на задълбочена оценка на икономическото и социалното въздействие. Това се утежнява от факта, че секторът на рибарството е в криза в някои региони на ЕС от повече от 20 години, а досега установените от Комисията мерки за устойчивост и аквакултури не са успели да обърнат тенденцията ⁽⁶⁾. По тази причина Комитетът призовава за бърза намеса от страна на ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ за започване на задълбочено обсъждане в рамките на секторния социален диалог ⁽⁷⁾, за да се определят най-подходящите мерки за оценка и евентуално компенсиране на икономическото и социалното въздействие на предложенията ⁽⁸⁾.

4.6. В неотдавнашната критика от страна на Европейската сметна палата (ЕСП) се посочва, че преди всичко е необходимо системата от проверки и санкции, основана на т. нар. „точкова система за издаване на лиценз“, да бъде прилагана по еднакъв и хомогенен начин в целия ЕС, за да се гарантира както лоялната конкуренция между страните, така и качеството и проследимостта на рибните продукти в интерес и за здравето на всички европейски граждани.

4.7. ЕИСК счита, че цифровизацията със сигурност е важен инструмент за гарантиране на ефективен и ефикасен контрол. Също така е полезно да се въведат опростени цифрови устройства за контрол на кораби с обща дължина под 12 метра (напр. приложения за мобилни телефони за географско позициониране, въпреки че в открито море съществуват обширни зони без покритие, което прави невъзможно наблюдението на плавателния съд). Комитетът обаче отбелязва, че в сравнение с предходното законодателство, задълженията за рибарите не са намалели в значителна степен (особено за дребномащабния риболов), нито са опростени достатъчно, както беше обявено от Комисията.

4.8. Устройствата за цифрово управление би трябвало да дават възможност за осъществяване на действителни икономически и времеви икономии. Ще бъде възможно да се разшири пълният набор от задължения до дребномащабния риболов, тъй като държавите членки ще имат преходен период от две години, през който да могат да вземат предвид местните особености особено в случая на кораби с обща дължина под 10 м, често без капитанска кабина и с екипаж само от един член. За този случай се препоръчва да се извърши допълнително проучване, за да се оцени действителната му осъществимост, с баланс между необходимостта от контрол и действителната способност на рибарите да изпълняват всички тези практики.

4.9. Във връзка с това ЕИСК отбелязва, че мерките, въведени с цел изясняване на системата от санкции със сигурност ще бъдат от полза за сектора. Въпреки това е от съществено значение те да се прилагат по еднакъв начин в различните държави членки и да се основават действително на пропорционални и възпиращи критерии за управление на риска. По-специално, от анализа на предложението проличават някои противоречиви аспекти, като например обвързването на паричния размер на санкциите с пазарната стойност на уловената риба (от два до пет пъти стойността на продукта), която, в зависимост от географския район, периода на годината и изобилието или отсъствието на такива видове, би могла да бъде много различна и дори да окаже стимулиращ ефект за нарушаване на закона.

⁽⁵⁾ MEDAC, LDAC и Еуропесче многократно отправяха конкретни искания и предложения за преодоляването на настоящите проблеми в сектора, без те да са намерили отражение в законодателния пакет, предложен от Комисията.

⁽⁶⁾ По 8 000 километрово крайбрежие на Италия броят на риболовните кораби е намалял с около 33 % през последните 30 години. Корабите са средно на 34 години и се нуждаят от спешно модернизиране или замяна с нови. През този период са загубени 18 000 работни места (в сектора на рибарството в Италия работят 27 000 работници). Данни за 2016 г. на италианското министерство на земеделските, хранителните и горските политики.

⁽⁷⁾ Комитет за секторен социален диалог на ЕС — морски риболов (EUSDC).

⁽⁸⁾ Становище на ЕИСК (NAT/749), „Европейски фонд за морско дело и рибарство“ (ЕФМДР) (вж. стр. 104 от настоящия брой на Официален вестник).

4.10. ЕФМДР е решаващ и незаменим инструмент за осъществяване на прехода към новата система за контрол, предвидена от Комисията. Комитетът е против принципа, който вече се съдържа в настоящата система за контрол и в настоящия ЕФМДР, че едно тежко нарушение води до незабавно връщане на всички средства от ЕС, получени през предходните пет години. Тази строга мярка с обратно действие е една от основните причини за забавянето, което ЕФМДР отбелязва при постигането на своите цели, тъй като подтиква много рибари да не кандидатстват за европейски средства, поради опасения че ще трябва да ги връщат за нарушения, считани за сериозни, за които понякога финансовата санкция е много ограничена. Поради това е необходимо да се гарантира по-голяма пропорционалност на санкциите, така че от възпиращи те да не се превръщат в демотивиращи.

4.11. ЕИСК се противопоставя на задължението за инсталиране на вътрешна система за видеонаблюдение (CCTV) за риболовните кораби с цел проверка на спазването на задължението за разтоварване. ЕИСК счита, че този вид мярка противоречи на основните разпоредби на трудовото право, правото в областта на неприкосновеност на личния живот и търговската тайна, особено защото сигурността се определя хоризонтално и не е оправдана от възможните причини за рисковете, произтичащи от повтарящи се нарушения на законодателството. Ето защо ЕИСК предлага държавите членки да извършат оценки на риска за някои сегменти на флота, които се характеризират с високо общо равнище на тежки нарушения и, в зависимост от тяхната история на предишни случаи на неспазване, контролните органи да изискват от подобни съдове да бъдат оборудвани с вътрешни системи за видеонаблюдение. Комитетът е убеден, че целите за екологична устойчивост и даването на нов тласък на сектора могат да се постигнат не чрез надзор и контрол на риболовните дейности от тип „Големия брат“, а чрез ясни, точни и прозрачни правила и санкции, които се прилагат ефективно и еднакво в целия ЕС.

4.12. По-специално, ЕИСК предлага да се насърчава и засилва прибягването до присъствие на наблюдатели на борда. Освен това се препоръчва да се създаде доброволен механизъм за насърчаване на въвеждането на вътрешна система за видеонаблюдение, например чрез възможност за увеличаване на собствената квота за улов на видове, които са на равнището на МУУ (максималния устойчив улов), като се използва резервът от квоти на държавата членка, в случай че е на разположение, или чрез опростени механизми за наблюдение и разтоварване. Същевременно се препоръчва въвеждането на временно задължение за инсталиране на вътрешна система за видеонаблюдение за корабите, които са извършили множество тежки нарушения.

4.13. ЕИСК счита, че новият ЕФМДР за периода 2021—2027 г. ще играе ключова роля за създаването на условия за адаптиране на европейските кораби към новите регулаторни разпоредби. По-специално, от съществено значение е средствата да бъдат лесно достъпни на национално равнище за всички, които поискат това.

4.14. Както вече беше посочено в други становища⁽⁹⁾, ЕИСК счита, че е важно риболовният капацитет да се определи посредством по-подходящи параметри в съответствие с тонажа и мощността на двигателя, тъй като тези фактори са от съществено значение за гарантиране на безопасността на екипажа на борда и за постигане на по-устойчиви равнища на емисиите на CO₂.

5. Конкретни бележки

5.1. Прекомерният риболов е със сигурност една от основните причини за намалението на рибните популации в морето. Все пак Комитетът счита, че това явление би трябвало да се разглежда заедно с други, също вредни за морските видове, като например замърсяването, изменението на климата, морския транспорт, подводно сондиране (шумово замърсяване). Един потворен подход е от решаващо значение, за да се разработят ефективни стратегии за защита на морските местообитания.

5.2. Един ефективен режим на санкции трябва да бъде лесен и ясен за прилагане, за да бъде наистина възпиращ. Комитетът посочва, че точковата система за лиценз може в някои случаи да бъде в ущърб на екипажа, въпреки че на практика се санкционират изборът и поведението на капитана на риболовния кораб, включително посредством силни мерки като временното прекратяване на лиценза за риболов. В етапа на временното отнемане на лиценза за риболов⁽¹⁰⁾ е необходимо да се създадат защитни механизми за работниците на риболовните кораби, които, след като са сключили договори за „заплащане въз основа на част от общата стойност на улова“, рискуват да останат без заплата, ако не намерят нов съд, на който да работят или направо да сменят работата си. Тъй като този сектор изпитва затруднения, съществува риск това продължително отнемане на човешки ресурси, умения и знания да нанесе още по-големи щети на перспективите за възстановяване.

5.3. ЕИСК подкрепя предложението за разширяване на системата за контрол и до любителския риболов, при който наскоро са били забелязани многобройни случаи на заобикаляне на действащото законодателство за „класическия“ риболов. По-конкретно, препоръчва да се обърне специално внимание на любителския риболов, който е източник на доходи, и да бъде разграничен от любителския риболов за лична употреба и потребление. Това е важна мярка за защита на рибарите, работещи в рамките на закона и за борбата срещу нелегалната конкуренция или, в най-тежките случаи, и срещу незаконния риболов.

⁽⁹⁾ Становище на ЕИСК (NAT/749), „Европейски фонд за торско дело и рибарство“ (ЕФМДР) (вж. бележка под линия 8).

⁽¹⁰⁾ Временното прекратяване на лиценза за риболов, въз основа на критерия за рецидивизъм на нарушението, може да трае най-малко 4 месеца и най-много 1 година до окончателното отнемане на лиценза.

5.4. Въпреки че смята, че е от основно значение да се гарантира проследимостта на риболовните продукти, все пак е на мнение, че премахването на освобождаването от задължението за вписване в риболовния дневник на количествата улов под 50 кг, намиращи се на борда, може да създаде огромни затруднения, особено на дребните рибари. За да се справят с всички административни формалности, потенциално отнемачи време в морета с много видове, каквото е Средиземно море, дребните рибари рискуват да загубят прекалено много време преди да разтоварят, и да не успеят да продадат уловената риба на най-добра цена. Поради това препоръчва да се запази съществуващия праг, като се наблюдава отблизо в резултат на това да не възникнат нежелани последици.

5.5. Новият механизъм за проследяване, предложен от Комисията, по-специално по отношение на вносните продукти, изглежда задоволителен. Възшност най-много случаи на измама и неспазване на основни стандарти в областта на трудовата заетост (конвенции на МОТ) и околната среда се наблюдават в третите държави, но рибата, уловена чрез тези незаконни практики все още достига сравнително лесно до трапезата на европейските граждани. Важно е обаче да се отбележи, че все още се регистрират практики на трудова експлоатация на някои европейски кораби ⁽¹¹⁾ и изискват специално внимание от страна на лицата, извършващи контрол, и сурови наказания за окончателно преодоляване на това явление.

5.6. Комитетът отбелязва, че създадената гъста мрежа за контрол на проследимостта не може да бъде прекъсната още при „първата продажба“, тъй като е необходимо да се извършва контрол върху цялата верига на доставки, „от морето до масата“. И в този случай се препоръчва активното участие на всички заинтересовани участници, от търговците на едро през преработката до продажбата на дребно.

5.7. Декларацията от Малта „MedFish4Ever“ от 2017 г. е крайъгълният камък на действията на ЕС. Въпреки това ЕИСК счита, че специфичните технически мерки и мерките за опазването на рибните запаси трябва да се адаптират към различните риболовни техники и биологичните характеристики на морето. По-специално ЕИСК отбелязва, че успешните модели, предлагани от многогодишните планове за едновидовия риболов, трудно могат да бъдат приспособени към смесения риболов, което има сериозни последици за околната среда и икономиката ⁽¹²⁾. По тази причина Комитетът препоръчва създаването на по-задълбочено обмислена система за събиране на данни относно запасите, с цел да се разработят специални стратегии за по-добра защита на биологичното разнообразие, без да се вреди прекалено на сектора на рибарството ⁽¹³⁾.

5.8. Както вече посочи в предходни свои становища ⁽¹⁴⁾, ЕИСК счита, че комбинацията от строга квотна система и новото задължение за разтоварване на сушата представлява един от основните проблеми на сектора. Високите разходи, свързани с прехода към по-устойчиви риболовни дейности (напр. разделителни решетки), трябва да бъдат изцяло подкрепяни с финансиране от ЕФМДР. ЕИСК би искал да се въведе опростена и прагматична система за контрол, въз основа на анализ на риска, с евентуални важни действия на национално равнище, с подкрепата на заинтересованите страни с цел подпомагане на прехода на голям брой плавателни съдове.

5.9. Комисията предлага всички продукти да се претеглят от регистрирани оператори при разтоварване, преди продуктът да бъде складиран, транспортиран или продаден. ЕИСК счита, че е важно да се запази сегашната възможност на извадкови проверки. Освен това, когато продуктите от риболов се транспортират преди пускането на пазара или първата продажба в трета държава, се препоръчва да се запази настоящия срок за предаване на съответната документация на компетентните органи в срок от 48 часа от разтоварването, за да избегнат закъснения и свързаните с тях загуби от гледна точка на качеството.

⁽¹¹⁾ Вж. статия в „The Guardian“ *‘We thought slavery had gone away’: African men exploited on Irish boats* („Мислихме, че робството вече не съществува“: Африкански мъже експлоатирани на ирландски лодки)

⁽¹²⁾ Генерална комисия по рибарство за Средиземно море (GFCM), *The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries* (Състояние на рибарството в Средиземно и Черно море), 2016 г. стр. 26. Както беше подчертано от Генералната комисия по рибарство за Средиземно море на ФАО, в едновидовите морета е по-лесно да се извършва целеви риболов, тъй като в тях съжителстват малко видове риба и вследствие на това е по-лесно да се установят ограничения на улова. За разлика от тях в многовидовите морета в една и съща зона съжителстват много видове риби.

⁽¹³⁾ Становище на ЕИСК „Многогодишен план за дребните пелагични видове в Адриатическо море“ (ОВ С 288, 31.8.2017 г., стр. 68). Становище на ЕИСК (NAT/749), „Европейски фонд за морско дело и рибарство“ (ЕФМДР) (вж. бележка под линия 8).

⁽¹⁴⁾ Становище на ЕИСК „Задължение за разтоварване на сушата“ (ОВ С 311, 12.9.2014 г., стр. 68). Параграф 1.2 „Въпреки това счита, че предложението на Комисията е прекалено сложно и че при изпълнение на задължението за разтоварване на сушата ще се създаде допълнителна прекомерна и несъразмерна работа за рибарите. Ето защо счита, че трябва да се заложи на по-прагматична, ясна, проста и гъвкава нормативна уредба, която действително предоставя на рибарите необходимото време за адаптиране в рамките на преходен период, през който не им се налагат стриктни санкции“.

5.10. ЕИСК приветства предложението на Комисията относно пластмасите за еднократна употреба ⁽¹⁵⁾, и по-специално мерките за стимулиране, предвидени за предаването на брега на събраните или повредените риболовни уреди, за да се улесни рециклирането им ⁽¹⁶⁾. Тази мярка, съчетана с новата мярка за пристанищата ⁽¹⁷⁾, предлага нови варианти и възможности за устойчивия риболов и кръговата икономика. ЕИСК счита, че системата от стимули за рибарите да предават мрежите на брега би трябвало да бъдат разширени, така че да обхващат всички видове отпадъци, събрани в морето по време на риболовните дейности. Важно е също така да се провери дали въвеждането на механизма на повишена отговорност на производителя не води до преразходи при закупуване на мрежи за предприятия в сектора на рибарството. ЕФМДР би могъл да бъде най-подходящият финансов инструмент за подкрепа на този процес.

5.11. Тази инициатива би била от решаващо значение за почистването на моретата, тъй като днес рибарите са тези, които трябва да плащат, за разтоварване на брега на събраните по време на риболов отпадъци. Между другото тези отпадъци съответстват на 90 % от улова в мрежите, а рибарите са задължени и да разделят отпадъците, и ако не е възможно да ги идентифицират, да ги категоризират като „специални отпадъци“, което предполага специфични форми на обработка. На практика, съгласно действащите правила, рибарите трябва да плащат, за да почистват морето от замърсяване, които не са създали. ЕИСК счита, че рибарите биха могли да предоставят значителна добавена стойност чрез подходящо обучение, като спомагат, от една страна, за почистването на морето и от друга, да създават полезен механизъм за икономическа интеграция в рамките на извършената дейност ⁽¹⁸⁾.

Брюксел, 12 декември 2018 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Luca JAHIER

⁽¹⁵⁾ Становище на ЕИСК (NAT/742), „Пластмаси за еднократна употреба“ (ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 207).

⁽¹⁶⁾ COM(2018) 340 final.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 33 final.

⁽¹⁸⁾ Становище на ЕИСК „Стратегия за пластмасите в кръговата икономика (включително действия по отношение на отпадъците в морето)“ (ОВ С 283, 10.8.2018 г., стр. 61).

Становище на ЕИСК (NAT/742), „Пластмаси за еднократна употреба“ (вж. бележка под линия 15).

Становище на ЕИСК (NAT/749), „Европейски фонд за морско дело и рибарство“ (ЕФМДР) (вж. бележка под линия 8).